S t a n o v i s k o

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

k materiálu „návrh Národního plánu na obnovu přírody“

V rámci mezirezortního připomínkového řízení jsme obdrželi výše uvedený návrh a k němu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR (KZPS ČR) uplatňuje následující zásadní připomínky.

OBECNĚ ve vztahu k těžebním prostorům, lomům, odvalům a výsypkám:

Těžební prostory, lomy, odvaly a výsypky, jako místa realizace hornické činnosti NELZE OZNAČOVAT primárně za přírodní biotopy a stanoviště. Vlivem tohoto přístupu je omezována primární činnost v území – hornická činnost. Hornická činnost, která zahrnuje jak fázi dobývání, tak fázi zajištění a likvidace podléhá zákonné regulaci obsažené v zákoně č. 44/1988 Sb., 61/1988 Sb. a jejich prováděcích předpisech.

Těžebním organizacím plyne, za zákona mimo jiné povinnost k hospodárnému a úplnému vytěžení zásob a následnému provedení likvidace, přičemž likvidaci zákon definuje jako uvedení důlních děl vzniklých při hornické činnosti do stavu, který nebude vytvářet bezpečnostní riziko ani riziko vzniku ekologické škody nebo havárie.

Již aktuálně vzniká řada bezpečnostních rizik a neřešitelných situací vlivem požadavků na straně orgánů ochrany přírody a krajiny. Nezřídka se zásadně odlišují požadavky orgánů ochrany ZPF a požadavky orgánů ochrany přírody a krajiny a nevládních organizací, případně samospráv, což pro těžební organizace vytváří neřešitelnou situaci. Ustanovení Národního plánu obnovy přírody ve vztahu k těžebním prostorům tuto neutěšenou situaci dále prohlubují.

Odvaly a výsypky jsou při stavu dnešního technického poznání opětovně využívány k další separaci využitelných surovin.

V lokalitách výskytu ložisek nerostů je tedy nutné primárně respektovat:

1. Povinnosti obsažené v zákoně č. 44/1988 Sb., zákoně č. 61/1988 Sb. a jejich prováděcích předpisech.
2. Povinnost a potřebnost úplného a hospodárného dotěžení ložisek.
3. Nezbytnost zajištění surovinové bezpečnosti a surovinové soběstačnosti ČR.
4. Nutnost zajištění bezpečného stavu území.
5. Vlastnické právo v území, jakožto ústavou chráněné právo a právo vlastníka pozemku požadovat uvedení území do stavu k budoucímu hospodářskému využití.
6. Schválené plány likvidace.
7. Schválené plány rekultivace.

A po zvážení všech shora uvedených aspektů případnou rekultivaci přírodě blízkou obnovou území.

Místa výskytu nerostů, jako přírodního bohatství, které je nezbytné pro zajištění veřejného zájmu surovinové bezpečnosti a surovinové soběstačnosti musí být primárně vnímána jako místa těžby a až po úplném ukončení hornické činnosti včetně likvidace a souhlasu vlastníka pozemků v tomto prostoru může být následně řešeno jejich další využití.

Např. kapitola Obnova průchodnosti krajiny pro cílové druhy.
Tato připomínka je ZÁSADNÍ.

KONKRÉTNĚ:

1. **Ke kapitole Obnova biotopů cílových druhů přírodě blízkou obnovou lomů a dalších míst po těžbě nerostných surovin a podobných zásazích**

Nesouhlasíme s omezováním technicky orientovaných sanací a rekultivací, tzn. sanací a rekultivací, které směřují k uvedení území do původního stavu (např. rekultivace zemědělská, lesnická) nebo k uvedení území do stavu umožňujícího jeho další využití, např., v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652, jeho využití pro umístění obnovitelných zdrojů energie apod.

Požadujeme DOPLNIT odstavec na str. 76 začínající slovy „Při realizaci opatření je třeba zohlednit…“, a to následovně:

„Volba konkrétního způsobu sanace a rekultivace území dotčeného těžbou musí vycházet ze specifických podmínek, bezpečnostních limitů a ekologického potenciálu dané lokality a současně respektovat požadavky vlastníka pozemků a existující majetkoprávní vztahy v území, schválené plány sanací a rekultivací, práva a povinnosti vyplývající z horního zákona a souvisejících právních předpisů, jakož i legitimní hospodářské a jiné budoucí využití území. Přírodě blízké postupy, včetně spontánní nebo asistované obnovy, se uplatní tam, kde jsou s těmito výslovně podmínkami slučitelné a vhodné s ohledem na charakter konkrétní lokality.

Opatření nesmí zakládat plošný požadavek na omezení technických rekultivací ani vytvářet plošná omezení budoucího využití dotčených území. Při volbě konkrétního řešení budou zohledněny rovněž potřeby dotčených regionů a místních samospráv.“

Odůvodnění:

V argumentaci odkazujeme na obecnou připomínku k materiálu výše, kterou dále doplňujeme o následující odůvodnění.

Musí být zajištěno, že realizace navrhovaných opatření nebude v rozporu se schválenými plány sanací a rekultivací, povinnostmi stanovenými horním zákonem a souvisejícími právními předpisy ani s existujícími majetkoprávními vztahy.

Jednotlivé potěžební lokality se významně liší svým charakterem, právním režimem, ekologickým potenciálem i plánovaným budoucím využitím. Není proto vhodné plošně upřednostňovat přírodě blízkou obnovu nebo omezovat technické rekultivace bez posouzení

konkrétních podmínek dané lokality. Je třeba zachovat dostatečnou flexibilitu a umožnit vyvážené zohlednění environmentálních cílů, zákonných povinností těžebních organizací, hospodářského využití území a oprávněných potřeb dotčených samospráv a obyvatel.

Tato připomínka je ZÁSADNÍ.

2.

Požadujeme vypustit větu na str. 71: „*~~Potenciál má i možnost povolit využívat drobné lomy, pískovny v blízkosti obcí jako zdroj materiálu pro občany, případně vhodné sportovní využití.~~“
Navrhovaná věta je zcela mimo legislativní rámec, bezpečnostní opatření a bez zohlednění vlastnického práva. Věta vyznívá, že by byla umožněna „divoká nezákonná těžba“ surovin, bez zvážení jakýchkoliv dopadů do vlastnického práva a bezpečnosti v místě a zejména bez zohlednění právního rámce pro těžbu surovin v ČR.
Totožný požadavek se vtahuje ke vhodnému sportovnímu využití. Pokud dojde primárně k dohodě mezi těžařem, vlastníkem pozemků a obcí, za souhlasu orgánů státní správy, tato možnost není vyloučena již nyní. Není však důvod ji akcentovat v národním plánu obnovy přírody.
Tato připomínka je ZÁSADNÍ.

Kontaktní osoby:

Ing. Zbyšek Sochor, Ph.D.	e-mail: sochor@zsdnp.cz	mob:	724 117 648
Mgr. Marcela Hrbáčková	e-mail: m.hrbackova@gmail.com	mob:	775 856 615
Dr. Jan Zikeš	e-mail: zikes@kzps.cz	mob:	775 15 77 50

V Praze dne 7. října 2026

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA
p r e z i d e n t